

Traditie, trends en toekomst: het vervolg

Tweede voortgangsrapportage over de uitvoering en ontwikkeling van
het kustbeleid

mei 2003

Inhoudsopgave

	Colofon	4
1	Inleiding	5
	Aanleiding	5
	Doel	5
	Opzet en aanpak	5
2	Kusthandhaving	7
	Suppletieschema voor 2003 opgesteld	8
	Suppleties blijken effectief voor BKL-zone	8
	Suppleties voor handhaven van totale zandvoorraad uitgebreid	9
	Onderwatersuppleties: meer doen met hetzelfde geld	9
	Wijziging BKL nog niet vastgesteld	9
	Monitoring blijft punt van aandacht	9
3	Kust en ruimte	11
	Nieuw beleid voor kustplaatsen en zwakke schakels	11
	<i>Beleidsagenda 'Naar integraal kustzonebeleid'</i>	11
	<i>Concept-beleidslijn voor de kust</i>	11
	<i>Procesplan zwakke schakels</i>	12
	Dynamisch duinbeheer vordert maar kan beter	12
	Bebouwingscontouren nog niet gereed	13
	Aanwijzing gebieden jaarrondstrandpaviljoens nog niet afgerond	14
	Regionale ontwikkelingen kust en ruimte	16
	<i>Friese Waddeneilanden</i>	16
	<i>Noord- en Zuid-Holland</i>	16
	<i>Zeeland</i>	17
4	Naar integraal kustzonebeleid	19
	Implementatie Europese aanbeveling: de volgende stap naar integraal kustzonebeleid en -beheer	19
5	Voortgang actiepunten 3^e Kustnota	21
6	De agenda voor 2003	27

Colofon

Deze voortgangsrapportage is in opdracht van het Directoraat-Generaal Water van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat geproduceerd door het Rijksinstituut voor Kust en Zee (RIKZ), met bijdragen van de verschillende bij het beleid en beheer van de kust betrokken partijen.

Eindredactie: Rijksinstituut voor Kust en Zee / RIKZ

Tekstredactie: Direct Dutch Publications, Den Haag

Dit rapport is bij het RIKZ geregistreerd onder nummer RIKZ/2003.0001

Contactpersoon:

Marinka Kiezebrink (RWS/RIKZ)

Tel.: 070 – 311 43 37

Fax: 070 – 311 43 00

E-mail: m.f.kiezebrink@rikz.rws.minvenw.nl

1 Inleiding

Aanleiding

De 3^e Kustnota 'Traditie, trends en toekomst' geeft het rijksbeleid weer voor het beheer van de kustlijn en de waterkeringen. De nota ondersteunt de beleidskeuze uit de 2^e Kustnota ('Kustbalans', 1995) om de kust dynamisch te handhaven, maar legt meer nadruk op het verband tussen kustveiligheid en het ruimtegebruik in de kustzone.

In de 3^e Kustnota werd aangekondigd dat jaarlijks over de uitvoering en verdere ontwikkeling van het beleid gerapporteerd zou worden.

Doel

Deze tweede voortgangsrapportage beschrijft de ontwikkeling die het kustbeleid in de periode februari 2002 - februari 2003 heeft doorgemaakt, en geeft aan hoe de uitvoering ervan is gevorderd.

De eerste voortgangsrapportage fungeerde vooral als basis voor het Bestuurlijk Overleg Kust¹ en als een manier voor de diverse partijen in de kust om informatie uit te wisselen. Deze tweede voortgangsrapportage wordt daarnaast echter ook ter informatie aan de Tweede Kamer aangeboden.

Opzet en aanpak

De eerste voortgangsrapportage was opgesteld aan de hand van de actiepunten uit de 3^e Kustnota. Om ook over nieuwe beleidsontwikkelingen te kunnen rapporteren, is deze aanpak losgelaten en is ervoor gekozen deze rapportage aan de hand van drie hoofdthema's op te stellen, die ongeacht de richting van verdere beleidsontwikkelingen altijd de hoofdlijnen van het Nederlandse kustbeleid zullen weerspiegelen:

1. Kusthandhaving (hoofdstuk 1)
2. Kust en ruimte (hoofdstuk 2)
3. Naar integraal kustzonebeleid (hoofdstuk 3)

In hoofdstuk 4 wordt puntsgewijs de voortgang belicht van de in de 3^e Kustnota aangekondigde acties en hoofdstuk 5 schetst de belangrijkste zaken die voor 2003 op de agenda staan.

De opstellers stellen zich ten doel om in de toekomst op een objectievere en meer kwantitatieve manier te rapporteren over de voortgang van de uitvoering van het beleid. Doelstellingen van het kustbeleid zullen daartoe – waar mogelijk – naar kwantificeerbare indicatoren worden vertaald. Voor enkele onderwerpen (kusthandhaving, het trekken van bebouwingscontouren en het aanwijzen van locaties voor jaarrondexploitatie van strandpaviljoens) is in deze tweede voortgangsrapportage een eerste aanzet gegeven.

---

¹ Het Bestuurlijk Overleg Kust vindt plaats tussen de staatssecretaris van V&W, de voorzitters van de Provinciale Overlegorganen voor de Kust (POK's) en de kustvertegenwoordigers van provincies, waterschappen en gemeenten.

2 Kusthandhaving

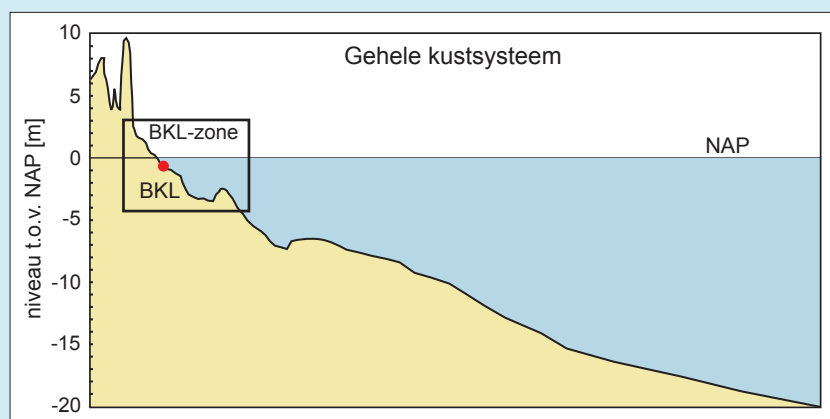
Het Rijk heeft de taak om structurele achteruitgang van de kust tegen te gaan en zo de functies en waarden van het duingebied (met de waterkerende functie als voornaamste exponent) duurzaam te behouden. Daartoe wordt sinds 1990 (de 1^e Kustnota) de kustlijn gehandhaafd. De 3^e Kustnota geeft aan dat het daarnaast noodzakelijk is om ook de totale zandvoorraad in het kuststelsel als geheel op peil te houden. Het Rijk vervult deze taak bij voorkeur door zand te suppleren, waar mogelijk onder water.

De BKL-zone en het kuststelsel

Bij het handhaven van de kust wordt het kuststelsel op twee niveaus beschouwd:

- Het *kuststelsel* als geheel: het gebied tussen ruwweg de NAP -20 m-lijn en de eerste duinenrij.
- De *BKL-zone*: het gebied tussen ruwweg de NAP -5 m-lijn en de duinvoet, die op ongeveer NAP +3 m ligt.

Figuur 2.1
De BKL-zone als onderdeel van het hele kuststelsel.

Sinds 1990 wordt structurele kustachteruitgang in de BKL-zone tegengegaan door de kustlijn te handhaven. Jaarlijks wordt de kustlijnligging aan de Basiskustlijn (BKL) getoetst – een denkbeeldige lijn ter hoogte van de gemiddelde laagwaterlijn – waarna wordt bepaald waar en hoeveel zand er gesuppleerd moet worden om de kustlijn dynamisch te handhaven.

Met ingang van 2001 wordt extra zand gesuppleerd om de totale zandvoorraad van het kuststelsel op peil te houden. Dit is nodig om de kust als geheel, ook op langere termijn, voor achteruitgang te behoeden. Eens in de vijf jaar wordt de ‘zandbalans’ geëvalueerd: de winst- en verliesrekening van alle zandverplaatsingen in het kuststelsel.

Het jaarlijkse suppletieschema voorziet in twee soorten zandsuppletie: op het strand (in de BKL-zone) en op de onderwateroever (buiten de BKL-zone). Beide soorten suppleties dragen zowel bij tot het dynamisch handhaven van de kustlijn als tot het op peil houden van de totale zandvoorraad in het kuststelsel.

Suppletieschema voor 2003 opgesteld

Op basis van morfologische ontwikkelingen, de suppletiegeschiedenis, de landelijke prioritering en het overleg in en met de Provinciale Overlegorganen voor de Kust wordt jaarlijks een suppletieschema voor het komende jaar opgesteld. Nadat dit traject eind vorig jaar was afgerond, werd bekend dat de daadwerkelijke golfbelasting van de Nederlandse kustwaterkeringen zwaarder is dan tot dusverre werd aangenomen (zie pagina 12). Dat was aanleiding om de prioritering in het voorgestelde suppletieschema te herzien. Zo werd besloten een oorspronkelijk geplande, grootschalige proef bij Egmond (voorlopig) niet uit te voeren. Afhankelijk van het aanvullende oordeel van de waterkeringbeheerders is het mogelijk dat – in aanvulling op onderstaand schema – extra suppleties worden uitgevoerd om de veiligheid bij prioritair zwakke schakels in de kust te waarborgen.

Het schema voor 2003 ziet er als volgt uit. Dit schema is niet, zoals tot 2001 gebruikelijk was, gepubliceerd in de Staatscourant.

.....
Tabel 2.1

Suppletieschema voor 2003 (februari 2003).

Deelgebied	Kustvak	Locatie	Begin (km)	Einde (km)	Hoeveelheid (x1000 m ³)	Type
Friese Waddeneilanden	Ameland	Midden	10	14	1500	Onder water
	Noord-Holland	Texel	Zuid-West	9	17	1500
Noord-Holland	Noord-Holland	Den Helder - Julianadorp	1,5	7,3	1300	Strand
		Callantsoog	11	14	1500	Onder water
		Callantsoog - Zwanenwater	14	17	1000	Onder water
		Zuid-Holland	Delfland	Hoek van Holland	117,5	118,5
Zeeland	Schouwen	Renesse	0,8	6,3	260	Strand
	Schouwen	Westerschouwen	10,5	17,3	975	Strand
Totaal					8235	
					5500	Onder water
					2735	Strand

De daadwerkelijk uitgevoerde suppleties kunnen enigszins afwijken van het schema als gevolg van aanpassingen tijdens de aanbestedingsprocedure en door wijzigingen in de lokale omstandigheden vlak voor de uitvoering.

Suppleties blijken effectief voor BKL-zone

In 2002 werd de Basiskustlijn (BKL) in ongeveer 10% van de raaien overschreden. Het percentage overschrijdingen is sinds 1999 ongeveer gelijk gebleven, waaruit blijkt dat de achteruitgang van de kust in de BKL-zone grotendeels onder controle is (zie figuur 2.2).

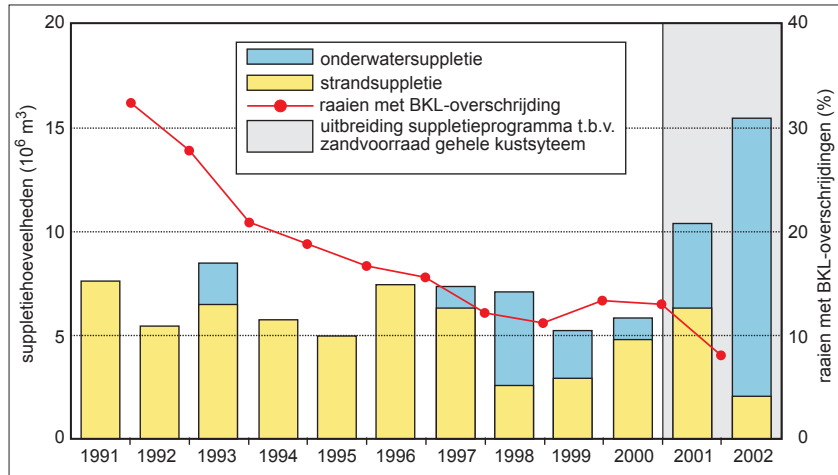
Het is onwaarschijnlijk dat dit percentage nog verder afneemt, omdat:

- dynamisch handhaven nu eenmaal een zekere mate van dynamiek inhoudt;
- zeer kleine suppleties (bijvoorbeeld bij overschrijding in een of enkele raaien) niet doelmatig zijn;
- er in sommige gebieden (zoals enkele Waddeneilanden) voor wordt gekozen de natuurlijke dynamiek te stimuleren en pas in te grijpen als kustachteruitgang daadwerkelijk andere belangen dreigt te zullen schaden.

Figuur 2.2

Jaarlijkse suppletiehoeveelheden 1991-2002 en het jaarlijkse percentage raaien waarin de Basiskustlijn (BKL) is overschreden.

Suppleties voor handhaven van totale zandvoorraad uitgebreid

Ondanks de suppleties in de BKL-zone verliest het kuststelsel als geheel per saldo nog steeds ongeveer 6 miljoen m³ zand per jaar. Om deze resterende zandverliezen te compenseren, is in de 3^e Kustnota aangegeven dat de suppleties met ingang van 2001 worden uitgebreid. In 2002 werd ongeveer 16 miljoen m³ zand gesuppleerd, meer dan twee keer zoveel als in 2000 (zie figuur 2.2). In 2005 zal de ontwikkeling van de zandvoorraad in het hele kuststelsel worden geëvalueerd om te zien of de extra inspanningen voldoende zijn.

Onderwatersuppleties: meer doen met hetzelfde geld

Om zowel de suppleties voor het dynamisch handhaven van de kustlijn te bekostigen als de suppleties voor het op peil houden van de zandvoorraad van het gehele kuststelsel, werd het jaarlijkse budget voor suppleties in 2001 met ongeveer 50% verhoogd van circa 27 miljoen euro naar ongeveer 41 miljoen euro. Van dit budget moeten naast de suppleties echter ook de oeverbestortingen in de Westerschelde worden gefinancierd en – vanaf 2005 – die in de Oosterschelde.

In 2002 werden suppleties meer dan ooit tevoren op de onderwateroever uitgevoerd. Dit is niet alleen een manier om meer met de natuurlijke kustprocessen mee te werken, maar het is ook minder bewerkelijk dan strandsuppletie. Daardoor kan van hetzelfde bedrag een grotere hoeveelheid zand worden gesuppleerd. De afgelopen jaren nam het aandeel van onderwatersuppleties in de totale hoeveelheid gesuppleerd zand toe van 17% in 2000, via 39% in 2001 naar 86% in 2002. Daardoor kon ten opzichte van 2001 ongeveer 5 miljoen m³ meer worden gesuppleerd en kon de suppletie-hoeveelheid ten opzichte van 2000 worden verdubbeld.

Wijziging BKL nog niet vastgesteld

Bij de eerste evaluatie van de BKL (2000) hebben de Provinciale Overlegorganen voor de Kust aanpassingen van de BKL voorgesteld. Bij de jaarlijkse toetsing van de kustlijn wordt al sinds 2001 rekening gehouden met deze aanpassingen. Formeel zijn ze echter nog niet vastgesteld.

Monitoring blijft punt van aandacht

Bij de evaluatie van het fysisch meetnet, die binnenkort wordt afgerond, wordt onder meer ook het programma van metingen voor de kusthandhaving betrokken.

Voor de jaarlijkse toetsing van de kustlijn aan de BKL is het belangrijk dat de Jaarlijkse Kustmetingen (JARKUS) tijdig geleverd worden. Punt van aandacht blijven de meetgegevens van het strand en de eerste duinenrij, die vrijwel jaarlijks een zwakke schakel blijken te vormen in het traject van de gegevenstoelevering.

Om in 2005 een indicatie te kunnen geven van de zandbalans in het hele kuststelsel moeten de dieptemetingen langs de kust (de vaklodingen) worden uitgebreid tot aan de NAP -20 m-lijn. Voor de noordelijke helft van Nederland is het meetprogramma al aangepast (vooruitlopend op de evaluatie van het fysisch meetnet), de zuidelijke helft van Nederland volgt. De extra dieptemetingen zullen eens in de drie jaar worden herhaald.

Regionale variatie kustlijnhandhaving

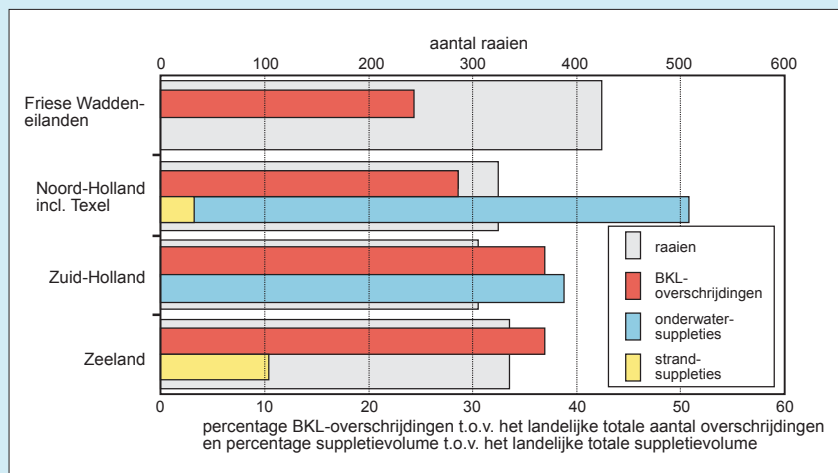
In alle vier de provincies wordt een ongeveer even groot deel van de totale Nederlandse kustlijn dynamisch beheerd. Alleen in Fryslân is dat aandeel relatief iets groter. Qua overschrijdingen van de basiskustlijn en suppletiehoeveelheden zijn er echter grote regionale verschillen.

In 2002 telde Zuid-Holland de meeste overschrijdingen en Zeeland veruit de minste. In Noord-Holland, en in mindere mate in Zeeland, zijn in 2002 in verhouding tot het aantal overschrijdingen relatief veel suppleties uitgevoerd, terwijl in Fryslân helemaal niet is gesuppleerd (zie figuur 2.3).

Hoewel uit deze figuur geen algemeen geldende conclusies getrokken kunnen worden, illustreert dit beeld wel de conclusie uit de BKL-evaluatie van 2000 dat regionaal verschillend met de BKL wordt omgegaan. In Zeeland – en in mindere mate in Noord-Holland – wordt de BKL vooral als een interventiemiddel gezien: elke (dreigende) overschrijding van de BKL is reden voor suppletie, vaak omdat de veiligheid van het achterland dan direct in het geding is. In Fryslân – en in mindere mate in Zuid-Holland – heeft de BKL meer een signalerende functie, en wordt er in het geval van overschrijding pas gesuppleerd als nader onderzoek heeft uitgewezen dat er inderdaad sprake is van een bedreiging van veiligheid of andere functies.

Deze regionaal verschillende opvattingen zijn uiteraard niet bevorderlijk voor een transparante uitvoering en evaluatie van het beleid.

Figuur 2.3
Regionale spreiding van BKL-overschrijdingen en suppleties in 2002. Het percentage van het landelijke totale aantal overschrijdingen (= 100%) en de landelijke totale suppletiehoeveelheid (= 100%) in vergelijking tot het aantal raaien per regio.

3 Kust en ruimte

Sinds 1990 heeft het Rijk drie kustnota's uitgebracht met beleid voor de duurzame bescherming tegen overstroming vanuit zee. Gaandeweg werd het beleid steeds breder georiënteerd. De 1^e Kustnota sprak vooral over het belang van een dynamisch gehandhaafde kustlijn. De 3^e Kustnota signaleerde daarbij het belang van integraal kustzonebeleid.

Dat belang vloeit mede voort uit het besef dat in de toekomst steeds meer ruimte nodig zal zijn om de waterkeringen te wapenen tegen de effecten van klimaatverandering en bodemdaling. Tegelijkertijd neemt de daarvoor beschikbare ruimte af door economische expansie vlak achter de waterkering. Daarnaast betekent een stijgende zeespiegel dat steeds meer economische en andere belangen in de zone terechtkomen waar kustafslag tijdens een maatgevende storm tot schade leidt.

In de 3^e Kustnota werd nieuw beleid geformuleerd voor het combineren van veiligheid met andere functies van de kustzone. Op sommige punten werd een nadere uitwerking van het beleid aangekondigd.

Nieuw beleid voor kustplaatsen en zwakke schakels

De 3^e Kustnota kondigde twee landelijke projecten aan voor respectievelijk kustplaatsen en de zwakke schakels in de kust. Met deze projecten zou de ruimtebehoefte voor kustplaatsen en risicobeheersing moeten worden uitgewerkt. Deze projecten zijn kort daarop samengevoegd en hebben het afgelopen jaar drie producten opgeleverd.

Beleidsagenda 'Naar integraal kustzonebeleid'

De beleidsagenda 'Naar integraal kustzonebeleid' is op 7 februari 2002 (tijdens de Landelijke Kustdag) door de staatssecretaris van V&W gepresenteerd. Het is een gezamenlijk product van EZ, LNV, VROM en V&W, in nauwe samenwerking met vertegenwoordigers van kustprovincies, kustgemeenten en waterschappen.

De beleidsagenda werkt de in de 3^e Kustnota gesignaleerde problemen uit en schetst mogelijke oplossingen. Ook wordt het in de (niet-vestigde) Vijfde Nota over de Ruimtelijke Ordening geïntroduceerde concept 'kustfundament' erin uitgewerkt: het zandige fundament waarop de verschillende functies van de kust steunen. De beleidsagenda geeft de mogelijke begrenzing van dit kustfundament aan én de beoogde samenwerking van beheerders in dit gebied.

Concept-beleidslijn voor de kust

Tijdens de eerste helft van 2002 is op basis van de beleidsagenda een brede discussie gevoerd met verschillende betrokkenen in de kustzone. De uitkomsten van deze discussie zijn gebruikt bij het opstellen van een concept-beleidslijn voor de kust, waarin het beleid voor het kustfundament, de kustplaatsen en de strandpaviljoens ten opzichte van de 3^e Kustnota verder is uitgewerkt. Het concept is begin 2003 in een informele overlegronde met verschillende belanghebbenden besproken.

De beleidslijn zelf is een stap verder op weg naar integraal kustzonebeleid

(de nadruk ligt weliswaar nog steeds op veiligheid, maar er wordt rekening gehouden met andere functies). Daarnaast wordt het proces uiteengezet dat naar volwaardig integraal kustzonebeleid moet leiden. Daarbij zal de EU-aanbeveling over geïntegreerd beheer van kustgebieden het uitgangspunt zijn.

Procesplan zwakke schakels

De concept-beleidslijn behandelt níét de zwakke schakels in de kustzone. Nieuwe inzichten in de daadwerkelijke golfbelasting van de kust (zie kader) waren aanleiding om de prioritering van zwakke schakels uit de beleidsagenda te herzien en een apart procesplan op te stellen. Op basis van dit procesplan, dat op 31 januari 2003 in het Bestuurlijk Overleg Kust is besproken, worden momenteel onder leiding van de kustprovincies planstudies uitgevoerd voor de versterking van prioritaire zwakke schakels.

Nieuwe inzichten in golfbelasting

Langjarige metingen op diepe zee hebben tot nieuwe inzichten geleid in het gedrag van golven tijdens een storm. Hoewel er onzekerheid bestaat over hoe golven zich precies naar ondiep water, vlak voor de kust, voortplanten – en ondanks onzekerheden rond het rekeninstrumentarium – is het waarschijnlijk dat de golfrandvoorwaarden voor de waterkeringen zwaarder zijn dan tot nu toe werd aangenomen en dat een aantal duin- en dijkvakken daardoor niet aan de veiligheidsnorm van de Wet op de waterkering voldoet.

Deze conclusie, waarover de TAW op 30 oktober 2002 de staatssecretaris van V&W heeft ingelicht, wordt onderschreven door een rapport dat het Waterloopkundig Laboratorium (WL) na raadpleging van vijf deskundigen uit binnen- en buitenland heeft opgesteld.

Rijkswaterstaat heeft inmiddels een representatief beeld gegeven van de consequenties die deze inzichten voor de hele Nederlandse kust hebben:

- Bij de dijken van de Hondsbossche en Pettemer Zeewering, het Flauwe Werk op Goeree en de Nolledijk/Zwanenburg op Walcheren moet vanwege een te hoge golfoverslag de sterkte van de kruin en het binnentalud nader worden onderzocht.
- In ieder geval bij Callantsoog en Ter Heijde, en misschien ook bij twee stukken waterkering op Schouwen en bij Breskens, moet de duinwaterkering worden versterkt om bij zwaardere golfbelasting aan de norm te voldoen.

In een Bestuurlijk Overleg Kust is op 31 januari 2003 de waterkering-beheerders gevraagd een aanvullend beheerdersoordeel op te stellen, op basis waarvan tot maatregelen kan worden besloten. Daarnaast is besloten om nog voor het stormseizoen van 2003 een meerjarige meetcampagne te starten in de Waddenzee, die meer duidelijkheid moet bieden over de voortplanting van golven van diep naar ondiep water, en daarmee over de belasting van de Waddenzeedijken van Fryslân en Groningen.

Dynamisch duinbeheer vordert maar kan beter

Zowel de 3^e Kustnota als de nota 'Natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw' van het ministerie van LNV maken melding van de doelstelling

van een dynamische kust. Het doel van dynamisch duinbeheer is om natuurlijke processen in de zeereep en de bijbehorende habitats te herstellen, met behoud van veiligheid. In die zin is dynamisch duinbeheer een voorbeeld van integraal kustbeheer.

In tegenstelling tot het voorgaande jaar is het dynamisch beheer van duinen in 2002 niet op landelijke schaal gemonitord. Wel heeft Rijkswaterstaat een bijeenkomst georganiseerd met betrokken partijen langs de Hollandse kust. Daarbij bleek dat de duinen langs de Hollandse kust steeds vaker dynamisch worden beheerd, maar dat ten zuiden van het Noordzeekanaal ook nog steeds kansen onbenut blijven. Onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor de integrale doelstelling betekent vaak dat niemand het initiatief neemt om de vele bij integraal beheer betrokken partijen bij elkaar te roepen. Rijkswaterstaat zal in 2003 vervolgbijeenkomsten organiseren.

Bebouwingscontouren nog niet gereed

Om toename van bebouwing in de waterkering tegen te gaan, maar tegelijkertijd binnen kustplaatsen een kwaliteitsverbetering mogelijk te maken, stelde de 3^e Kustnota dat er 'rode contouren' rondom bestaande bebouwing moesten worden getrokken. Binnen deze contouren is nieuwe bebouwing en harde infrastructuur onder voorwaarden mogelijk ('ja, mits'), erbuiten alleen in zeer uitzonderlijke gevallen ('nee, tenzij'). Bestaande bebouwing buiten de contouren mag eenmalig met 10% van het huidige ruimtebeslag worden uitgebreid.

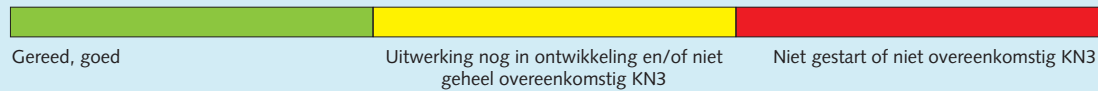
De contouren zouden volgens de in de 3^e Kustnota uitgesproken verwachting in 2002 in streek- en bestemmingsplannen worden vastgelegd, onder leiding van de provincies en in samenwerking met Rijk, gemeenten en waterschappen. Voor het rapporteren van de voortgang in 2002 is gekeken naar de ontwikkelingen op provinciaal niveau.

Op dit moment is het vaststellen van de contouren in geen van de provincies afgerond. Dit komt mede doordat het rijksbeleid voor de contouren uit de 3^e Kustnota momenteel nader wordt uitgewerkt in de Nota Ruimte en de Beleidslijn Kust. De Stellingnamebrief Nationaal Ruimtelijk Beleid ter voorbereiding op de Nota Ruimte geeft hiervoor de richting aan. Deze beleidsontwikkeling is echter nog niet afgerond. De uitvoering van het contourenbeleid uit de 3^e Kustnota blijkt mede daardoor sterk afhankelijk te zijn van het initiatief dat regionale en lokale overheden tonen. De verwachting is dat provincies en gemeenten na vaststelling van het uitgewerkte rijksbeleid de bebouwingscontouren zullen vastleggen. Toekomstige voortgangsrapportages zullen ook de uitwerking van dit nieuwe beleid volgen.

Voortgang bebouwingscontouren

	Voortgang	Conclusie
Rijksbeleid	Beleidsontwikkeling in het kader van de Beleidslijn voor de Kust en de Nota Ruimte is nog niet afgerond.	
Friese Waddeneilanden	Nog geen bebouwingscontouren getrokken. De provincie geeft aan dat de manier waarop de contouren getrokken zullen worden, afhangt van de nog niet verschenen Nota Ruimte. Na vaststelling hiervan zullen de contouren bij de herziening in het streekplan worden verwerkt.	
Noord-Holland incl. Texel	<ul style="list-style-type: none"> Streekplan Noord-Holland Zuid (2002): contouren die strak om bebouwing liggen, met name bij twee locaties bij IJmuiden (het Kennemerstrand, waar de bebouwing binnen de contour ligt en de 3^e Zeehaven). Deze contouren hebben echter geen expliciete relatie met het kustbeleid. Streekplan Noord-Holland Noord (1994): dateert van voor de 3^e Kustnota en hanteert alleen een globaal, niet aan kustbeleid gekoppeld contourenbeleid. 	
Zuid-Holland	<ul style="list-style-type: none"> Streekplan Zuid-Holland West (2003): contouren die strak om bebouwing liggen. Relatie met kustbeleid zou er wel zijn, maar dit is niet expliciet aangegeven in het streekplan. Streekplan Rijnmond (1996): wordt momenteel herzien. Streekplan Zuid-Holland Zuid (2000): contouren niet nodig vanuit het kustbeleid, omdat alle kernen achter de waterkering liggen. 	
Zeeland	Het 2 ^e Zeeuws Kustbeleidsplan (gereed: eind voorjaar 2003) zal de kustplaatsen aangeven waarvoor contouren moeten worden uitgewerkt. Contouren zullen door gemeenten worden vastgesteld en na overeenstemming met waterkering-beheerders en in overleg met provincie en Rijk worden opgenomen in bestemmingsplannen en de keuren van de waterkeringbeheerders.	

De kleuren duiden het stadium van beleidsuitwerking aan, vergeleken met de 3^e Kustnota (KN3):

Aanwijzing gebieden jaarrondstrandpaviljoens nog niet afgerond

Jaarrondexploitatie en -aanwezigheid van strandpaviljoens is volgens de 3^e Kustnota in beginsel ongewenst en moet, om potentiële schade te beperken en bolwerkvorming langs de kust tegen te gaan, worden beperkt tot speciaal daarvoor aangewezen gebieden. Daarvoor komen stranden in aanmerking die:

- a) ter hoogte van kustplaatsen op of achter de waterkering liggen, of die
- b) een direct functionele relatie hebben met een recreatieconcentratiepunt in of achter de waterkering.

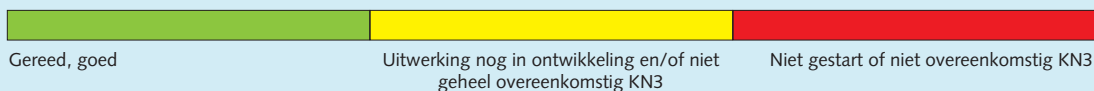
De 3^e Kustnota sprak de verwachting uit dat het aanwijzen van gebieden voor jaarrondexploitatie in 2002 zou zijn afgerond, waarbij de provincies het voortouw nemen en samenwerken met Rijk, gemeenten en waterschappen. Voor de rapportage van de voortgang in 2002 is gelet op de ontwikkelingen op provinciaal niveau.

Op dit moment is het proces in geen van de vier kustprovincies afgerond. Uit de regionale terugmeldingen komt een wisselend beeld naar voren (zie kader). Fryslân, Noord-Holland en Zeeland lijken goed op weg om het beleid uit de 3^e Kustnota in streek- en bestemmingsplannen te verankeren. Zuid-Holland heeft nog geen beleid geformuleerd.

Voortgang aanwijzen gebieden voor jaarrondexploitatie van strandpaviljoens

	Voortgang	Conclusie
Rijk	Verdere beleidsontwikkeling in het kader van Beleidslijn Kust nog niet afgerond.	
Friese Waddeneilanden	In een bestuursovereenkomst tussen de staatssecretaris van V&W en gemeenten zijn negen locaties voor ieder één paviljoen aangewezen. Alle locaties zijn via strandslagen aan recreatieconcentratiepunten gekoppeld. Locaties die de bestemmingsplanprocedure hebben doorlopen (nu nog niet allemaal), worden in het eerstvolgende streekplan (2004) opgenomen.	
Noord-Holland incl. Texel	<ul style="list-style-type: none"> • Pilotproject Zandvoort: er is een convenant gesloten, op basis waarvan één van de negenendertig paviljoeneigenaars in de winter van 2002/2003 met jaarrondexploitatie is begonnen. Anderen volgen wellicht in 2003. • Ijmuiden: handhaving historisch gegroeide situatie. • Julianadorp: besluitvorming loopt over handhaven bestaande situatie. • Algemeen: de provincie streeft naar een strandzoning voor de hele Noord-Hollandse kust, inclusief de mogelijkheden voor jaarrondexploitatie. Deze zoning zal worden opgesteld in overleg met gemeenten, terrein- en waterkeringbeheerders en Rijkswaterstaat. 	
Zuid-Holland	<p>De historisch gegroeide situatie (als deze al voor de 3e Kustnota bestond) wordt gehandhaafd. Het gaat om in totaal acht paviljoens, waarbij slechts één geval strijdig is met de 3e Kustnota. Hier wordt echter niet gesaneerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hoek van Holland: de huidige situatie, met enkele paviljoens die hier van oudsher jaarrond aanwezig zijn, wordt in het licht van nieuwe planvorming opnieuw bekeken. • Westvoorne: jaarrondaanwezigheid van vier paviljoens geformaliseerd. De aangevraagde vergunning voor een nieuw, vijfde paviljoen, in strijd met de 3^e Kustnota, wordt mogelijk niet verleend. • Oostvoorne: een paviljoen is afgebroken om het zogenaamde 'autostrand' autovrij te maken. Overleg loopt over een nieuwe locatie. • Goeree: aanwezige paviljoens worden 's winters maar beperkt geëxploiteerd volgens een historisch gegroeide situatie die wordt gehandhaafd. 	
Zeeland	<ul style="list-style-type: none"> • Historisch gegroeide situatie wordt overal gehandhaafd. • 2^e Zeeuws Kustbeleidsplan zal beleid voor strandpaviljoens formuleren, dat echter niet altijd op de 3^e Kustnota aansluit. 	

De kleuren duiden het stadium van beleidsuitwerking aan, vergeleken met de 3^e Kustnota (KN3):

Voor de Friese Waddeneilanden is een bestuursovereenkomst gesloten tussen de staatssecretaris van V&W en de gemeenten van de Waddeneilanden. In de overige kustprovincies is de uitvoering van het beleid in veel gevallen een kwestie van het formaliseren van de historisch gegroeide situatie. Voor Noord- en Zuid-Holland geldt dat de bestaande situatie in de meeste gevallen aansluit op het beleid uit de 3^e Kustnota.

In Zeeland ligt dit anders. De provincie hanteert bij de afweging om jaarrondexploitatie al dan niet toe te staan eigen uitgangspunten. Zij stelt dat het principe van koppeling met kustplaatsen en recreatieconcentratiepunten niet toegepast kan worden vanwege de ontsluitingsstructuur van de Zeeuwse kust en de situatie die daardoor historisch gegroeid is (met name op Walcheren en West-Zeeuws-Vlaanderen). Voor nieuwe situaties (onder meer Schouwen en lokaal langs de noordwestkust van Walcheren)

wil de provincie jaarrondexploitatie mogelijk maken in niet-dynamisch beheerde gebieden.

Net als bij de bebouwingscontouren geldt dat de uitvoering van dit beleid sterk afhankelijk is van het initiatief dat regionale en lokale overheden tonen. Daarnaast wordt het rijksbeleid voor jaarrondexploitatie van strandpaviljoens uit de 3^e Kustnota momenteel, op basis van de ervaringen in de provincies, verder uitgewerkt. Zodra dit met het vaststellen van nieuw beleid is afgerond, zo is de verwachting, zullen provincies en gemeenten het beleid voor strandpaviljoens verder uitwerken en uitvoeren. Toekomstige voortgangsrapportages zullen ook de uitwerking van dit nieuwe beleid volgen.

Regionale ontwikkelingen kust en ruimte

De koppeling van veiligheid en andere functies in de kustzone is ook onderwerp van verschillende regionale initiatieven. Onderstaande ontwikkelingen vloeien niet rechtstreeks uit de 3^e Kustnota voort, maar zijn zeker vermeldenswaardig, niet in de laatste plaats omdat ze invulling geven aan het Procesplan zwakke schakels of een impuls geven aan de uitwerking van landelijk, integraal kustzonebeleid en -beheer. Voor deze rapportage is vooral gekeken naar de ontwikkelingen op provinciaal niveau.

Friese Waddeneilanden

De Friese Waddeneilanden krijgen speciale aandacht in een startdocument voor een nieuw Streekplan Fryslân, dat volgens planning in 2004 klaar zal zijn. Op en rond de eilanden komt veel regelgeving samen – onder meer vanuit het veiligheidsbelang – en dit resulteert in een complexe ruimtelijke opgave. De uitgangspunten van het streekplan worden de komende tijd aan de hand van het startdocument met burgers en belanghebbenden bediscussieerd.

Daarnaast werken Rijkswaterstaat, VROM, de provincie en de Waddengemeenten sinds september 2002 aan het project Risicobeheersing Kustbebouwing Friese Waddeneilanden, dat geaccordeerd is door het Provinciaal Overlegorgaan Kust voor Fryslân.

In dit project worden allereerst de afslag- en overstromingskansen in de buitendijkse delen van de Waddeneilanden in kaart gebracht. De gemeenten inventariseren alle buitendijks gelegen kustbebouwing en de potentiële schade aan bebouwing en infrastructuur, zodat uiteindelijk de overstromingsrisico's van de eilanden kunnen worden bepaald. Per eiland wordt daarnaast de gewenste ontwikkeling van het buitendijkse gebied voor de komende vijftien jaar aangegeven. De eindresultaten van het project worden medio 2003 verwacht, tenzij zich nieuwe beleidsontwikkelingen op het gebied van veiligheid en kustbeleid voordoen.

Noord- en Zuid-Holland

In juni 2002 hebben de Provinciale Staten van Noord- en Zuid-Holland de strategische Kustvisie 2050 behandeld en vastgesteld. In dit project hebben de twee provincies meer dan tweeënhalf jaar samengewerkt met Rijkswaterstaat, VROM, de kustgemeenten en de waterschappen. Om een brede betrokkenheid bij veel verschillende partijen te creëren, werd intensief gebruik gemaakt van nieuwsbrieven, werkconferenties en regiobijeenkomsten.

In de Kustvisie 2050 zijn oplossingsrichtingen geformuleerd voor kustproblemen die in de provincies Noord- en Zuid-Holland te verwachten zijn.

Hiervoor zijn eerst een aantal verkenningen uitgevoerd naar langetermijnontwikkelingen op het gebied van kustmorfologie en veiligheid en naar lokale problemen. Ook zijn ruimtelijke plannen in kaart gebracht. Deze aanpak heeft belangrijke bouwstenen opgeleverd voor zowel de vervolgtrajecten bij de twee provincies (waar de visie in streekplannen vertaald zal worden) als voor de uitvoering en ontwikkeling van het rijksbeleid.

De Kustvisie schetst allereerst een totaalbeeld van de situatie langs de hele Hollandse kust. Voor een aantal kustgedeelten, waar op relatief korte termijn knelpunten worden verwacht, zijn globale kosten-batenanalyses uitgevoerd. In parallelle studies zijn de bestuurlijk-juridische aspecten van schade door kustafslag onderzocht en de mogelijkheid om veiligheidsnormen op te stellen voor buitendijkse gebieden.

Beide provincies hebben – ieder afzonderlijk – inmiddels een plan van aanpak voor het vervolg gepresenteerd. Zuid-Holland kondigde begin 2003 aan dat projectgroepen planstudies zullen uitvoeren voor risicobeheersing en veiligheidshandhaving in kustplaatsen en bij zwakke schakels. Soortgelijke planstudies zijn ook de eerste stap in het Noord-Hollandse plan van aanpak, dat daarnaast uitgaat van interactie tussen de verschillende sectorale plannen (vanaf 2003) en de integratie en synthese ervan (vanaf 2005).

Een aantal Noord-Hollandse werkgroepen heeft al duidelijke werkafspraken gemaakt. De werkgroep Kennemerstrand, onder leiding van de gemeente Velsen, gaat na of een convenant kan worden opgesteld voor uitbreiding van bebouwing op het Kennemerstrand bij IJmuiden. De werkgroep denkt aan een nieuwe dijkkring rondom nieuwe bebouwing, en houdt zich daarnaast bezig met verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden in de huidige en nieuwe situatie.

Zeeland

In opdracht van het Zeeuws Overleg Waterkeringen (ZOW) werkt de provincie, in samenwerking met Rijkswaterstaat, de waterschappen en kustgemeenten, momenteel aan het 2^e Zeeuws Kustbeleidsplan. Aanleiding hiertoe was vooral het verzoek in de 3^e Kustnota aan de kustprovincies om vanuit een duidelijke visie op de kust en kustveiligheid regionaal kustbeleid te formuleren en het voortouw te nemen bij de uitvoering ervan. Daarnaast bleek er bij de waterkeringbeheerders behoefte te zijn aan sturing bij het opstellen van de beheersplannen.

De resultaten van verkenningen en de voorlopige denkrichtingen werden in april 2002 tijdens een werkconferentie aan een groot aantal belangstellende en belanghebbende overheden, bestuurders en burgers voorgelegd. Mede vanwege de positieve ervaringen met de Hollandse Kustvisie 2050 zijn aanvullende bijeenkomsten gehouden met kustgemeenten en vertegenwoordigers van belangenorganisaties.

Doordat het 2^e Zeeuws Kustbeleidsplan parallel met de Beleidslijn voor de Kust van het Rijk wordt opgesteld, is optimale wisselwerking mogelijk tussen landelijke en regionale beleidsontwikkeling. Ook wordt het kustbeleidsplan afgestemd met de beheersplannen voor de waterkeringen van waterschappen en Rijkswaterstaat. Het is de bedoeling dat zowel het kustbeleidsplan als de beheersplannen aan het einde van het voorjaar van 2003 worden afgerond.

4 Naar integraal kustzonebeleid

Landelijk integraal kustzonebeleid is volgens de 3^e Kustnota nodig om meer samenhang te brengen in de verschillende beleidsvelden en om de planvorming van Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten beter op elkaar af te stemmen. De 3^e Kustnota sprak de verwachting uit dat dit integrale beleid in 2003 gereed zou komen.

Ook de Europese Unie besteedt sinds het midden van de jaren negentig aandacht aan beleid voor de kustzone. Op Europees niveau zijn enkele demonstratieprojecten op dit gebied uitgevoerd.

Implementatie Europese aanbeveling: de volgende stap naar integraal kustzonebeleid en -beheer

De Europese Commissie heeft de resultaten van deze projecten gebundeld in de 'Aanbeveling voor geïntegreerd beheer van kustgebieden', die op 30 mei 2002 werd vastgesteld door het Europees Parlement en de Raad van Ministers.

Namens het Rijk zijn de departementen EZ, LNV, VROM en V&W verantwoordelijk voor de implementatie van deze aanbeveling, waarbij V&W de coördinerende rol draagt. Samen met andere overheden en belangenorganisaties wordt de komende jaren aan een aantal producten gewerkt waar de EU-aanbeveling om vraagt, en die na de Beleidsagenda en de Beleidslijn voor de Kust een volgende stap vormen op weg naar integraal kustzonebeleid en -beheer:

1. Een nationale inventarisatie van de aspecten, organisaties en wet- en regelgeving die van invloed zijn op integraal kustzonebeheer (2003-2004)
2. Een nationale strategie en/of regionale strategieën voor geïntegreerd beheer van kustgebieden (vanaf 2003)
3. Een verslag aan de EU over de uitvoering van de Aanbeveling (2006)

De in de 3^e Kustnota voorziene einddatum wordt hiermee echter niet gehaald.

5 Voortgang actiepunten 3^e Kustnota

Tabel 5.1

Nr.	Naam actiepunt	Doel (3 ^e Kustnota)	Trekker(s) / partner(s) actiepunt	Terugmelding / gereed	Uitvoering in project / kader	Voortgang 2002
1	Voortgangsrapportage	Jaarlijkse voortgangsrapportage over onderstaande actiepunten	Ministerie van V&W	Jaarlijkse terugmelding	Voortgang	Tweede voortgangsrapportage is gereed. Uitwerking indicatoren op basis van doelenboom van het kustbeleid voor meer gestructureerde en objectieve rapportages en een meer gestructureerd werkproces.
2	Dynamisch duinbeheer	Meer mogelijkheden benutten voor dynamisch beheer van de duinen	Duin- en waterkering beheerders / V&W, LNV, provincies, natuurbelangen organisaties	Jaarlijkse terugmelding	Stimuleren dynamisch kustbeheer	Workshop met provincies, beheerders en belangenorganisaties voor de Hollandse kust. Proces om te komen tot uitbreiding van dynamisch kustbeheer verloopt zuidelijk van het Noordzeekanaal langzamer dan gewenst. Initiatiefnemer ontbreekt veelal.
3	Onder water suppleren	Onder water suppleren lijkt in de meeste gevallen efficiënter dan op het strand: onder water waar het kan, op het strand waar het moet	Ministerie van V&W / provincies, waterschappen, gemeenten	Jaarlijkse terugmelding	Kusthandhaving Kust 2005	Bijna verdubbeling aandeel onderwatersuppleties in 2002 ten opzichte van 2001, bij vergroting budget met ca 50%, om invulling te geven aan het handhaven van de zandvoorraad van het gehele kuststelsysteem naast het dynamisch handhaven kustlijn.
4	Evaluatie onderwatersuppleties	Monitoring en evaluatie van onderwatersuppletie om ervaring en inzicht te vergroten	Ministerie van V&W / provincies, waterschappen, gemeenten	Gereed in 2004	Kusthandhaving Kust 2005	-
5	JARKUS dieper	Uitbreiding van JARKUS-meetraaien naar dieper water ten behoeve van vijfjaarlijkse monitoring en evaluatie van zandbalans op dieper water (actiepunt 6); tegelijkertijd vermindering meetinspanning in weinig dynamische gebieden	Ministerie van V&W / provincies, waterschappen, gemeenten	Gereed in 2001	Kusthandhaving Evaluatie Fysisch Meetnet	Actiepunten zijn meegenomen in Evaluatie Fysisch Meetnet (afgerond tweede helft 2003). Vaklodingsprogramma voor de noordelijke helft van Nederland is vooruitlopend hierop uitgebreid tot de NAP -20 m-lijn. Zuidelijke helft van Nederland volgt. Frequentie van de vaklodingen is eens in de drie jaar.
6	Evaluatie BKL en zandbalans dieper water	Analyse en evaluatie BKL-ligging en zandbalans dieper water ter controle van effectiviteit suppleties voor compensatie zandverliezen dieper water	Ministerie van V&W / provincies, waterschappen, gemeenten	Gereed in 2001, 2006, 2011	Kusthandhaving Kust 2005	Geëvalueerde BKL wordt sinds 2001 bij toetsing gebruikt, maar is nog niet formeel vastgesteld. Regionale verschillen in omgang met BKL niet bevorderlijk voor transparantie en evaluatie van uitvoering.
7	Correctie BKL-parameters	Parameters die worden gebruikt voor de jaarlijkse toetsing van de kustlijn moeten 'meegroeien' met de zeespiegelstijging om te voorkomen dat ondanks het suppletiebeleid een achterstand ten opzichte van de zeespiegelstijging ontstaat	Ministerie van V&W / provincies, waterschappen	Gereed in 2011, ...	Kusthandhaving	-

8	Indicatieve zoekgebieden vanuit kustveiligheid	Reservering van ruimte om ontwikkelingen te voorkomen die een toekomstige versterking van de waterkering aan de landwaartse zijde van bestaande smalle waterkeringen onmogelijk maken	Rijk en provincies / Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen	Gereed in 2001	Zie bij actiepunt 9	Zie bij actiepunt 9.
9	Kustplaatsen en zwakke schakels	<p>Bewustwording van actuele en toekomstige risico's, besluitvorming over maatschappelijk geaccepteerde kans op schade, risiconiveaus, mogelijke oplossingsrichtingen en voorwaarden waaronder gebouwd mag worden, en duidelijkheid over de bestuurlijke verantwoordelijkheden.</p> <p>In de gebieden achter de smalle duinen en dijken wordt ruimte gereserveerd ten behoeve van toekomstige versterkingen (actiepunt 8). In deze ruimte mogen activiteiten niet belemmerend zijn voor de waterkerende functie</p>	Ministerie van V&W /Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen	Gereed in 2001	<p>Vervolg Beleidsagenda voor de kust: Beleidslijn Kust en Procesplan zwakke schakels</p> <p>Uitwerking planstudies mede op basis van Kustvisie 2050 (NH en ZH) en</p> <p>2° Zeeuws Kustbeleidsplan</p>	<p>Beleidsagenda voor de kust is begin 2002 gepubliceerd.</p> <p>In het kader van de Beleidslijn Kust is verder gewerkt aan de uitwerking van beleid voor kustfundament, kustplaatsen en strandpaviljoens.</p> <p>Nieuwe golfbrandvoorwaarden leidden tot herprioritering van zwakke schakels. In februari 2003 is het Procesplan Zwakke Schakels in het Bestuurlijk Overleg Kust vastgesteld.</p> <p>Op provinciaal niveau lopen diverse trajecten om tot nadere uitwerking te komen.</p> <p>Friese Waddeneilanden: Streekplan (gereed in 2004) en project Risicobeheersing (gereed in 2003).</p> <p>Noord-Holland en Zuid-Holland: planstudies als vervolg op Kustvisie 2050.</p> <p>Zeeland: 2° Zeeuws Kustbeleidsplan (gereed in 2003).</p>
10	Rode contouren	Stoppen toename van bebouwing buiten bestaande bebouwde gebieden en tegelijkertijd kwaliteitsimpuls in kustplaatsen mogelijk maken	Provincies / Rijk, gemeenten, waterschappen	Gereed in 2002	<p>Vervolg Beleidsagenda voor de kust: Beleidslijn Kust</p> <p>Nota Ruimte</p> <p>Herziening streekplannen (NH en ZH)</p> <p>2° Kustbeleidsplan (ZL)</p>	<p>Ontwikkeling rijksbeleid nog niet afgerond (Beleidslijn Kust en Nota Ruimte).</p> <p>Mede daardoor vertraging in regionale uitwerkingen.</p> <p>Friese Waddeneilanden: wachten op vaststelling rijksbeleid.</p> <p>Noord-Holland: Streekplan NH Zuid: d.d. 2002, contouren hebben echter geen expliciete relatie met kustbeleid. Streekplan NH Noord: d.d. 1994. Hierin geen contouren i.r.t. kustbeleid.</p> <p>Zuid-Holland: Streekplan ZH West: d.d. 2003, contouren hebben echter geen expliciete relatie met kustbeleid. Streekplan ZH Zuid: d.d. 2000, contouren niet van toepassing. Streekplan Rijnmond: d.d. 1996, in herziening.</p> <p>Zeeland: 2° Zeeuws Kustbeleidsplan (gereed 2003) geeft kustplaatsen aan waar kustcontourenbeleid van toepassing is. Vervolgens uitwerking in bestemmingsplannen en waterschapskeuren.</p>

Nr.	Naam actiepunt	Doel (derde Kustnota)	Trekker(s) / partner(s) actiepunt	Terugmelding / gereed	Uitvoering in project / kader	Voortgang 2002
11	Jaarrondexploitatie strandpaviljoens	Aanwijzen van locaties voor jaarrondexploitatie van strandpaviljoens met inachtneming van de voorwaarden in de 3 ^e Kustnota en de pilot Zandvoort	Provincies / Rijk, gemeenten, waterschappen	Gereed in 2002	Bestuursvereenkomst Waddeneilanden (Fryslân), herziening streekplan Pilot Zandvoort (NH) Kustvisie 2050 (NH/ZH) 2 ^e Zeeuws Kustbeleidsplan, vervolgens vastlegging in bestemmingsplannen	Rijksbeleid wordt op basis van ervaringen in de regio's aangepast (Beleidslijn Kust). Vastlegging van gebieden in RO-kaders in de regio's is vertraagd. Niet alle bestaande locaties met jaarrondaanwezigheid en -exploitatie van strandpaviljoens zijn overeenkomstig beleid van de 3 ^e Kustnota. Friese Waddeneilanden: Op basis van bestuursvereenkomst negen paviljoens/locaties aangewezen voor jaarrondaanwezigheid en -exploitatie. Vastlegging in Streekplan Fryslân volgt (2004). Noord-Holland: Nieuwe locaties: Zandvoort (pilot; momenteel één paviljoen); historisch gegroeid: Ilmuiden (vier paviljoens) wordt gehandhaafd; Julianadorp (één paviljoen) strijdig met beleid van 3 ^e Kustnota: besluitvorming nog niet afgerond. Zuid-Holland: (Nog) geen provinciaal beleid. Acht locaties historisch gegroeid, waarvan één paviljoen strijdig met 3 ^e Kustnota. Situatie wordt gehandhaafd. Zeeland: Handhaven historische situatie. Sluit niet altijd aan op 3 ^e Kustnota: geen directe koppeling met kustplaatsen of recreatieconcentratiepunten (met name Walcheren en West-Zeeuws-Vlaanderen). 2 ^e Zeeuws Kustbeleidsplan koppelt jaarrondexploitatie aan gebieden waar geen dynamisch kustbeheer mogelijk is (met name Schouwen en noordwestkust Walcheren). Op basis van 2 ^e Zeeuws Kustbeleidsplan verdere uitwerking in bestemmingsplannen.
12	Beleidslijn risiconiveaus buitendijks	Beleidslijn risiconiveaus buitendijkse gebieden is een algemeen landelijke actie en zal ook betrekking hebben op de kust waterschappen	Ministerie van V&W / Rijk, provincies, gemeenten, waterschappen	Gereed in 2001	Beleidslijn Buitendijkse Ontwikkelingen	Geen voortgang in 2002.

13	Waterkeringsparagraaf	Veiligheidsdoelstellingen moeten een volwaardige rol spelen in provinciale en regionale planvorming. Opname van de beschermingszones van de waterkering in bestemmingsplannen	Provincies en gemeenten / waterschappen, ministeries van V&W en VROM	Terugmelding in 2001	Hoofdlijnennotitie (Fryslân) Kustvisie 2050 (NH/ZH) Nota planbeoordeling (ZH) 2 ^e Zeeuws Kustbeleidsplan	-
14	Reserveren zandwingebeden Noordzee	Veiligstellen van de kwaliteit en kwantiteit van suppletieband voor de lange termijn	Ministerie van V&W / ministeries van VROM, LNV en EZ	Terugmelding in 2001	-	-
15	Integraal kustzonebeleid	Langetermijnveiligheid waarborgen door koppeling van RO, sociaal-economische en landschapsecologische ontwikkelingen aan doelstelling voor bescherming van laag Nederland. Mede op basis van bouwstenen Kust op Koers, provinciale visies en beleid	Rijk / provincies, waterschappen, gemeenten en mogelijk belangen-organisaties	Gereed in 2003	Implementatie IKB-aanbeveling Streekplan Fryslân (2004) (Fryslân), project Risicobeheersing Kustbebouwing Friese Waddeneilanden Uitwerkingen Kustvisie 2050 (NH/ZH) 2 ^e Zeeuws Kustbeleidsplan	Integraal kustzonebeleid is nog niet gereed. Beleidslijn Kust zal aangeven hoe het proces om te komen tot landelijk integraal kustzonebeleid zal verlopen. EU-aanbeveling voor IKB zal daarvoor het uitgangspunt vormen. V&W coördineert; andere partijen, belangenorganisaties en departementen werken mee aan de volgende activiteiten tot 2006: • nationale inventarisatie van aspecten, organisaties en kustzonebeheer (2003-2004) • uitwerking nationale en regionale strategieën voor geïntegreerd beheer van kustgebieden (start 2003) • rapportage aan de EU over de uitvoering van de Aanbeveling (2006)
16	Europese beleidsvoorbereiding	Actief bijdragen aan de totstandkoming van Europees kustbeleid	Rijk / provincies, gemeenten, waterschappen, belangen-organisaties	Terugmelding afhankelijk van planning Europese Commissie	EU-IKB-aanbeveling	EU-IKB-aanbeveling is in mei 2002 vastgesteld.
						Regionale (visie) ontwikkelingen geven impuls aan de uitwerking van Landelijk Integraal Kustzonebeleid en -beheer.

6 De agenda voor 2003

Onderstaande tabel vat de belangrijkste acties samen die in 2003 in het kader van actiepunten uit de 3^e Kustnota zullen worden ondernomen. Daarnaast wordt in 2003 gewerkt aan de Nota Ruimte en de Beleidslijn voor de Kust.

Reagerend op het TAW-advies over de consequenties van zwaardere golfbelasting op de waterkering (zie pagina 12) zullen de waterkering-beheerders in 2003 een aanvullend beheerdersoordeel over hun waterkeringen geven. Dit is van belang voor de verdere besluitvorming en planvorming die onder leiding van de provincies zal plaatsvinden voor de zwakke schakels.

Daarnaast werken de provincies in diverse trajecten aan de regionale uitwerking van kustbeleid. De provincie Fryslân rondt naar verwachting dit jaar het project Risicobeheersing af en werkt verder aan een in 2004 af te ronden streekplan met speciale aandacht voor de Waddeneilanden. De provincies Noord- en Zuid-Holland werken ieder afzonderlijk verder aan planstudies voor kustplaatsen en zwakke schakels (mede als vervolg op de Kustvisie 2050 en als uitwerking van het Procesplan zwakke schakels). De provincie Zeeland streeft ernaar dit jaar het 2^e Zeeuws Kustbeleidsplan af te ronden.

Tabel 6.1

Acties voor 2003 in het kader van de 3^e Kustnota.

Nr.	Naam actiepunten in de 3 ^e Kustnota	Te verwachten vervolgacties en belangrijke gebeurtenissen in 2003
1	Voortgangsrapportage	Uitwerken indicatoren op basis van doelenboom van het kustbeleid voor meer gestructureerde rapportages en een meer gestructureerd werkproces
2	Dynamisch duinbeheer	Vervolg discussie over verbeteren van proces
5	JARKUS dieper	Afronding van project Evaluatie Fysisch Meetnet
6	Evaluatie BKL	Publicatie van geëvalueerde BKL
9	'Kustplaatsen en zwakke schakels'	<ul style="list-style-type: none"> • Start met uitwerking van beleid 'Handhaven afslaglijnen' • Herprioritering zwakke schakels naar aanleiding van nieuwe inzichten in golfbelasting van de kust • Vervolg planvorming voor zwakke schakels onder leiding van provincies
12	Beleidslijn risiconiveaus buitendijks	Nota gereed in 2003
15	Integraal kustzonebeleid	Start implementatie IKB-aanbeveling: <ul style="list-style-type: none"> • Nationale inventarisatie van de aspecten, organisaties en wet- en regelgeving die integraal kustzonebeheer beïnvloeden (2003-2004) • Uitwerking nationale strategie en/of regionale strategieën voor geïntegreerd beheer van kustgebieden (start 2003)
16	Europese beleidsvoorbereiding	Terugmelding afhankelijk van planning Europese Commissie

